

WWJMRD 2017; 3(8): 362-363

www.wwjmr.com

International Journal

Peer Reviewed Journal

Refereed Journal

Indexed Journal

Impact Factor MJIF: 4.25

E-ISSN: 2454-6615

विश्वास गोरखनाथ वळवी

(संशोधक विद्यार्थी)

कबचौ उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ

जळगाव (महाराष्ट्र)

Correspondence:

विश्वास गोरखनाथ वळवी

(संशोधक विद्यार्थी)

कबचौ उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ

जळगाव (महाराष्ट्र)

“मिशनरी चळवळीची आव्हाने आणि परिणाम”

विश्वास गोरखनाथ वळवी

Abstract

Many European Christian missionaries came to India, for example: William Carey, Gordon Hall, Rev. Howard, Mother Teresa, Bartholomew Zigenbaugh, Graham Stuart Steins, etc. At the same time, Christian missionaries brought education, health and economic stability to all parts of India, despite superstitions, profane norms and traditions. After India's independence, this responsibility now rested with Indian Christians or those who accepted Jesus Christ. The names of so many Indian missionary Sadhu Sundar Singh, Bhai Daniel and Bhakt from the early twentieth century can be attributed to Singh.

European missionaries made Indian missionaries:-

Even before India's independence, many Indian missionaries were trained for the gospel of Jesus Christ in India. Preserving the diversity and social moral values of Indian society, these missionaries started their work and carried the burden of European missionaries on their shoulders. European missionaries empowered the Indian people spiritually, educationally, healthy and financially through scriptures and ideologies, and then made them Christian missionaries. All the missionaries who came to India had their own spiritual and social status. The work ignited a new flame of truth and spiritual nationalism in India. So Indian society woke up and started fighting for freedom. The missionary movement and the social work of the missionaries dealt a serious blow to the undesirable customs and traditions of the society. has contributed.

Keywords: Missionaries, Jesus Christ, Christian, Gospel, Christ, India, Scriptures, Bible, Converts, Society

प्रस्तावना:

भारतात अनेक युरोपियन ख्रिस्ती मिशनरी आले. उदा:- विल्यम कैरी, गोर्डन हॉल, रेव्ह हावर्ड, मदर टेरेसा, बार्थोलोमस जीगनबाल्ग, ग्रहम स्टूअर्ट स्टेन्स, इत्यादी न संपणारी नावे भारतात ख्रिस्ताच्या प्रचार करून ख्रिस्तात विलीन झालेली आहे. त्यांचे कार्य हे भारतीय समाजसुधारणेत एक सामाजिक क्रांती बरोबरच, अंधश्रद्धा, अनिष्ट रूढी आणि परंपरा यांना छेदणारा असला तरी त्याच्यामुळे भारतातील सर्वच अंगात शिक्षण, आरोग्य आणि आर्थिक स्थापित्व ख्रिस्ती मिशनर्यांनी घडवून आणले. भारत स्वातंत्र्य झाल्यावर हि जीम्मेवारी आता भारतीय ख्रिस्ती अथवा ज्या भारतीयांनी ख्रिस्त स्वीकारला त्यांची होती. म्हणून विसाव्या शतकाचा सुरुवातीपासूनच अनेक भारतीय मिशनरी तयार झाले. त्यात साधू सुंदर सिंग, ब्रदर डेनिएल आणि भक्त सिंग हि आगाडीवरची नावे आपल्यांना सांगता येतील.

भारतात इसवी सनाच्या पहिल्या शतकात संत थोमा आणि संत बर्थलमय हो दोन शिष्य येऊन गेले. त्यांनी भारतात मिशनरी चळवळ सुरु केली. भारतात आलेल्या सर्व मिशनर्यांनी सर्वप्रथम भारताला ख्रिस्त दिला. ख्रिस्ताची सुवार्ता देतांना त्यांनी पवित्र शास्त्राचे अनेक भाषांत भाषांतर केले आणि लोकांना ख्रिस्ताच्या संदेश दिला हे करत असतांना त्यांनी स्थानिक मंडळीची रोपणी केली. आणि ख्रिस्त स्वीकारणाऱ्यांच्या एक गट तयार करून त्यांना वेगवेगळ्या स्थानिक मंडळीत स्थाईक करत मिशनरी चळवळीच्या प्रवाह वाढविला. युरोपियन ख्रिस्ती मिशनर्यांनी पाहिले कि भारतात आरोग्य, शिक्षण, आणि अर्थाचा अभाव आहे. म्हणून त्यांनी वेगवेगळ्या शाळा आणि वसतिगृहे काढून गोर-गरिबांना शिक्षित करून सामाजिक सुधारणा घडवून आणल्या. त्याचबरोबर आरोग्याच्या

सोयसुविधा करून आदिवासी समाजाबरोबरच उच्चवर्गीय समाजात महत्वपूर्ण कार्य केले.भारतात जरी ख्रिस्ताला स्वीकारणारा प्रथम वर्ग उच्चवर्ग असला तरी ख्रिस्ती मिशनऱ्यांनी समाजात वाळीत टाकलेल्या लोकांना आपल्या सेवेत प्रथम स्थान दिले.

- १) **ख्रिस्ताची सुवार्ता:-**ख्रिस्ताची सुवार्ता हा ख्रिस्ती मिशनरी चळवळीचा मुख्य उद्देश असून ती ख्रिस्तावर आधारली आहे. ख्रिस्ताची शिकवण देणे हे त्यांचे मुख्य कार्य होते त्यामुळे त्यांनी भारतीय लोकांना सुवार्ता देण्यास शिकविले.
- २) **पवित्रशास्त्र:-**विल्यम कैरी यांनी वेगवेगळ्या भाषेत बायबलचे अनुवाद करून स्थानिक लोकांत ख्रिस्ताचा संदेश दिला.प्रत्येक भारतीय मिशनरी यांना बायबलचे महत्व आणि शिक्षण युरोपियन मिशनऱ्यांनी पटवून दिले.हे देवाचे शब्द असून त्याच्या प्रचार करण्याच्या अधिकार प्रत्येक भारतीय ख्रिस्ती मिशनरीला देवाने दिलेला असून हि देवाची आज्ञा आहे
- ३) **शास्त्रशाळा:-**भारतात ख्रिस्ती मिशनऱ्यांनी वेगवेगळ्या चर्चची तर स्थापना केलीच पण भारतीय मिशनरी तयार व्हावे म्हणून अनेक शास्त्रशाळा काढून त्यांना,पाप,पश्चाताप.बाप्तिस्मा यांचे प्रशिक्षण देवून त्यांना तयार केले.
- ४) **आरोग्य आणि शिक्षणाचे महत्व पटवून दिले:-**भारतात गोर-गरीब लोक जास्त आहे आणि त्यांना ख्रिस्त दिल्यावर त्यांचे शारीरिक बरे व्हावे,समाज शिक्षित व्हावा,आणि त्यांना रोजगार उपलब्ध करून त्यांना स्थायित्व प्राप्त करून देणे हे एका ख्रिस्ती मिशनऱ्याचे कर्तव्य आहे.
- ५) **स्थानिक मंडळीची स्थापना करणे:-** ख्रिस्ताला स्वीकाराना व्यक्ती हा ख्रिस्ती समाजाचा भाग असल्याकारणाने तो एकटे सोडणे चुकीचे आहे.त्यामुळे ख्रिस्ताच्या स्वीकार करणाऱ्यांच्या एक गट तयार करून त्यांना त्या गटाचे स्थानिक मंडळीत रूपांतरण केले पाहिजे.त्यामुळे ख्रिस्ताचे योग्य शिक्षण देऊन त्यांना उद्दाराच्या मार्गावर चालण्यास मदत होईल.

६) युरोपियन मिशनऱ्यांनी भारतीय मिशनरी तयार केले:-

भारत स्वातंत्र्य होण्यापूर्वीच अनेक भारतीय मिशनरी हे भारतात ख्रिस्ताच्या सुवार्तेसाठी तयार झाले होते.भारतीय समाजातील विविधता आणि सामाजिक नैतिक मूल्यांना जपून या मिशनऱ्यांनी आपले कार्य सुरु करून युरोपियन मिशनऱ्यांचे ओझे आपल्या खांद्यावर घेऊन ते पेलायला सुरुवात केली.हे पेलत असतांना त्यांना कधी समाजाच्या रोस ओढविला तर कधी धर्मातराचा अथवा देशांतरणाचा विचारसरणीला सामोरे जावे लागले.युरोपियन मिशनऱ्यांनी पवित्रशास्त्र आणि शास्त्रशाळाच्या माध्यमातून भारतीय लोकांना आध्यात्मिक तर शिक्षण,आरोग्य आणि तसेच आर्थिकदृष्ट्या सबळ करून एक सामाजिक दर्जा प्राप्त करून दिला.आणि मग त्यांना ख्रिस्ती मिशनरी म्हणून तयार केले.भारतात येऊन गेलेल्या सर्व मिशनरींनी आपल्या आध्यात्मिक आणि सामाजिक कार्याने भारतात सत्याची आणि आध्यात्मिक राष्ट्रवादाची नवी ज्योत पेटवून दिली.त्यामुळे भारतीय समाज जागा होऊन स्वातंत्र्यासाठी लढू लागला.मिशनरी चळवळी आणि मिशनऱ्यांच्या सामाजिक कार्यामुळे समाजातील अनिष्ट प्रथा आणि

परंपरा यांच्यावर मोठा प्रहार झाला त्यामुळे आपोआपच सुधारणेचे वारे वाहू लागले.या सुधारणेत भारतीय ख्रिस्ती मिशनरी यांनी मोलाचे योगदाने दिले.

संदर्भसूची:-

- १) ख्रिस्ती मिशनरींचे योगदान,पारखे कामिल,सुगावा प्रकाशन,२००३,पुणे.
- २) जिवंत देवाची मंडळी,र.सु.मिरजकर,उन्नती प्रकाशन,बेलगाव.
- ३) महाराष्ट्रातील ख्रिस्ती मिशनऱ्यांचा इतिहास,रेव्ह.बी.सी.भोसले.इम्मनुएल प्रकाशन,पुणे